

ชื่อเรื่อง การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากวรรณกรรมอีสานเรื่อง สุวรรณจักรกumar

ผู้วิจัย สติชัย ภาคมฤค ปริญา ศศ.ม. (ภาษาไทย)

กรรมการที่ปรึกษา ผศ. พรชัย ศรีสารคาม ประธานกรรมการ

ผศ. ประทวน บุญปก กรรมการ

ผศ. กฤษณา ศรีธรรมมา กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ๒๕๕๑

บทคัดย่อ

สุวรรณจักรกumar เป็นวรรณกรรมประเภทคำสอนในทางพุทธศาสนา เนื้อหา กล่าวถึงการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ซึ่งพระสงฆ์ใช้เทศนาปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้แก่ชาวอีสานโดยใช้ภาษาอย่างมีวรรณศิลป์และแทรกคำสอนเพื่อให้ผู้รับสารนำไปเป็น แนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไป งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์นี้มีความมุ่งหมายเพื่อปริวรรต วรรณกรรมเรื่องสุวรรณจักรกumar จากอักษรธรรมอีสานเป็นอักษรไทยราชการ ศึกษาภูมิ ปัญญาด้านการใช้ภาษา และศึกษาภูมิปัญญาด้านคำสอน โดยการวิจัยจากเอกสาร คือ วรรณกรรมอีสานเรื่องสุวรรณจักรกumar จำนวน ๘ ผูก ๑๔๗ ลาน ระยะเวลาที่วิจัยระหว่าง มีนาคม ๒๕๕๑ ถึงตุลาคม ๒๕๕๑ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า วรรณกรรมอีสานเรื่องสุวรรณจักรกumar มีเค้าโครงมาจาก พระสูตรต้นตอในพุทธศาสนา เนื้อหากล่าวถึงพระโพธิสัตว์ซึ่งเสวยพระชาติเป็น สุวรรณจักรกumar ได้สอนให้คนทั้งหลายปฏิบัติถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรม ด้นฉบับ เป็นหนังสือผูกใบลานมีผู้คัดลอกเพื่อใช้เทศนาสืบต่อกันมา การปริวรรตวรรณกรรมนี้ใช้ หลักการปริวรรตโดยเน้นเขียนคำที่คนปัจจุบันส่วนใหญ่เข้าใจเป็นหลัก หากคำใดไม่ปรากฏ ในภาษาไทยราชการก็ปริวรรตตามเสียงอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการปริวรรตอักษรธรรม อีสานและเพื่อให้ผู้สนใจจะศึกษาวรรณกรรมเรื่องนี้แต่ไม่สามารถอ่านอักษรธรรมอีสานได้ ก็สามารถเรียนรู้จากฉบับปริวรรตนี้ได้

การศึกษาภูมิปัญญาด้านการใช้ภาษา พบว่า วรรณกรรมอีสานเรื่องสุวรรณจักรกumar นี้ มีลักษณะฉันทลักษณ์แบบร้อยแก้ว ส่วนวนเทศน์ มีคุณณียบท คือ ขกภาษาบาลีขึ้น แล้วถอดเป็นภาษาถิ่นอีสานอธิบายเป็นตอน ๆ การใช้ภาษาสมบูรณ์ด้วยการใช้คำสัมผัส คำซ้ำ คำซ้อน และโวหาร เพื่อให้ผู้อ่านผู้ฟังเกิดความซาบซึ้งในวรรณกรรมและเกิดศรัทธาตามเนื้อหา สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องตลอดจนสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสารอันเป็นการแสดงถึงภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์ที่แสดงความสามารถในการใช้ภาษาในการประพันธ์วรรณกรรมนี้

การศึกษาภูมิปัญญาด้านคำสอน พบว่า มีคำสอนที่สะท้อนแนวคิดจากคดอง ๑๔ อันเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติตนของชาวอีสานแบ่งออกเป็น ๕ ประการ ได้แก่ คำสอนด้านครอบครัว คำสอนด้านการประกอบอาชีพ คำสอนด้านความเชื่อและศาสนา คำสอนด้านค่านิยม และคำสอนด้านการปกครอง คำสอนเหล่านี้ล้วนมีข้อชี้แนะให้ปฏิบัติทั้งทางโลกและทางธรรมอย่างบริบูรณ์ เพื่อให้ผู้รับสารสามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมซึ่งจะทำให้ครอบครัว ชุมชน และสังคมอีสานสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

โดยสรุป การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากวรรณกรรมอีสานเรื่องสุวรรณจักรกumar ช่วยทำให้ทราบถึงแนวทางในการปรัวรรตวรรณกรรมจากอักษรธรรมอีสานเป็นอักษรไทยราชการและทำให้ทราบถึงภูมิปัญญาในด้านการใช้ภาษาในการประพันธ์เพื่อให้ผู้คนเกิดความซาบซึ้งในวรรณกรรม และทำให้ทราบถึงภูมิปัญญาด้านคำสอนที่เป็นข้อปฏิบัติกล่อมเกลาคิดใจผู้คนให้มีคุณธรรมสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอันเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่วรรณกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นให้แพร่หลายสืบไป

TITLE The Study of Local Wisdom of North-East Literature: A Case Study
Suwannajakkumarn

AUTHOR Satit Pakmaluk **DEGREE** M.A. (Thai)

ADVISORS Asst. Prof. Pornchai Srisarakham Chairman
Asst. Prof. Pratuan Boonpok Committee
Asst. Prof. Kitsada Sritanma Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2008

ABSTRACT

The northeast literature, Suwannajakkumarn was a kind of Buddhist teaching literature. The contents based on the perfection fulfilling of a Bodhisatta which Buddhist monks had used them to teach I-san people to instil righteousness and morality. The literary art of writing technique with inserted teaching lessons benefited the readers to apply in daily life. The purposes of this study were to translate Thai literature, Suwannajakkumarn from Dharmma alphabet to Thai official alphabet, study wisdom of using language and the study the teaching lessons in this literature. The I-san literature, Suwannajakkumarn consisted of 8 pook, 147 lan. The study was conducted from March 2008 to October 2008. The collected data were analyzed by means of a descriptive analysis.

The results of study revealed that the I-san literature, Suwannajakkumarn originally came from the outline of Phra Suttantnpitapitaka ; the Buddhist story that mentioned about the Bodhisatta when he was born as Suwannajakkumarn in his pervious life. The teaching found in the story was used to teach people the correct way of living for goodness sake. It was originally written as “Nang Sue Pook Bai lan” and copied for sermon which has been conducted up to present day. The translation mainly focused on word used, emphasized on words understood by modern people. The words which could not be found in Thai official language were translated on pronunciation. The translation aimed at guiding

the appropriate way of I-san Dhamma alphabet translation technique and let the people who could not understand the original issue, learned the teachings through this translation.

The study on wisdom of language used found that the I-san literature, Suwannajakkumarn, was written in prose with sermon style, the examples of Pali language were given with I-san description, section by section. Moreover, rhyme, couplet and repeated words were used, and interesting expressions also added to make readers and listeners appreciative in literature and faithful insight on its contents. They could easily be understood and benefited which showed the author's wisdom and ability in composing this precious literature.

The study on teaching lessons found that there were the teachings which reflected the way of thinking from "klong 14", the book written on 5 standards of I-san lifestyle, focusing on teaching the family, careers, belief and religion, value and governing. These teachings gave the readers good advice both temporalness and religion to apply appropriately in daily life, leading to living happily in family and community of I-san people.

According to the results, it can be concluded that the study of local wisdom from I-san literature, Suwannajakkumarn makes us learn the translating method from I-san Dhamma alphabet to Thai official language and realize the wisdom in using language in composing to make readers appreciative. It also makes us learn the wisdom of the teachings which used to teach people to realize the value of morality and live happily in society. It is the best way of preserving and spreading a local unique literature.